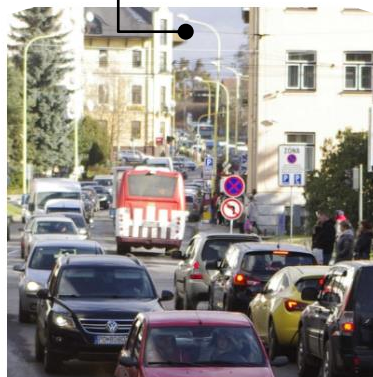

Ako môžu smart samosprávy prispieť k zelenšiemu Slovensku

Martin Haluš,
riaditeľ IEP

Dopravná zápcha v Prešove

Smogová situácia v Ružomberku

Betón a veľké plochy bez zelene v Senici

Skládka v Starej Ľubovni

Je toto naša
BUDÚCNOSŤ
?

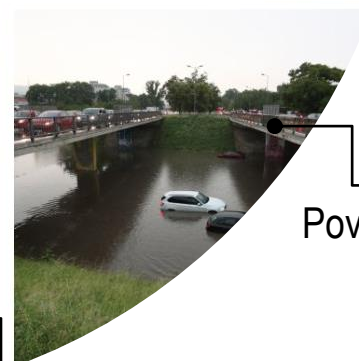
Priemyselné emisie vo Zvolene

Vykurovanie tuhým palivom

Povodne v Bratislave

Úhyn rýb pre splašky v potoku v Piešťanoch

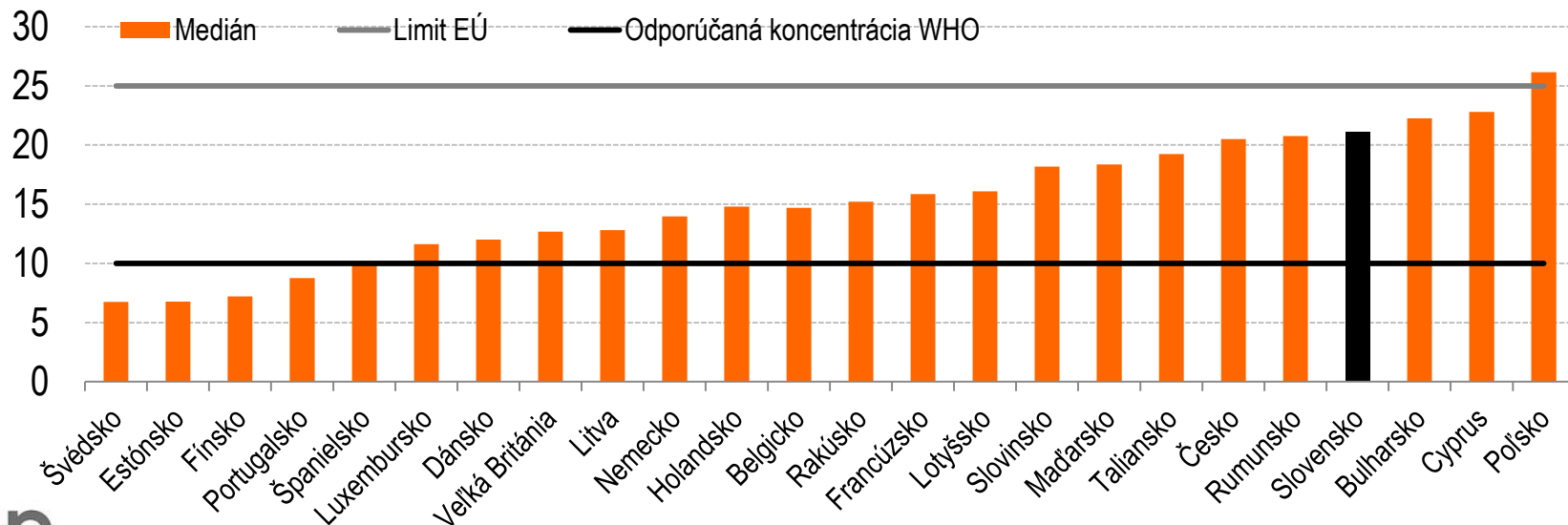

**Chceme
znižovať emisie**

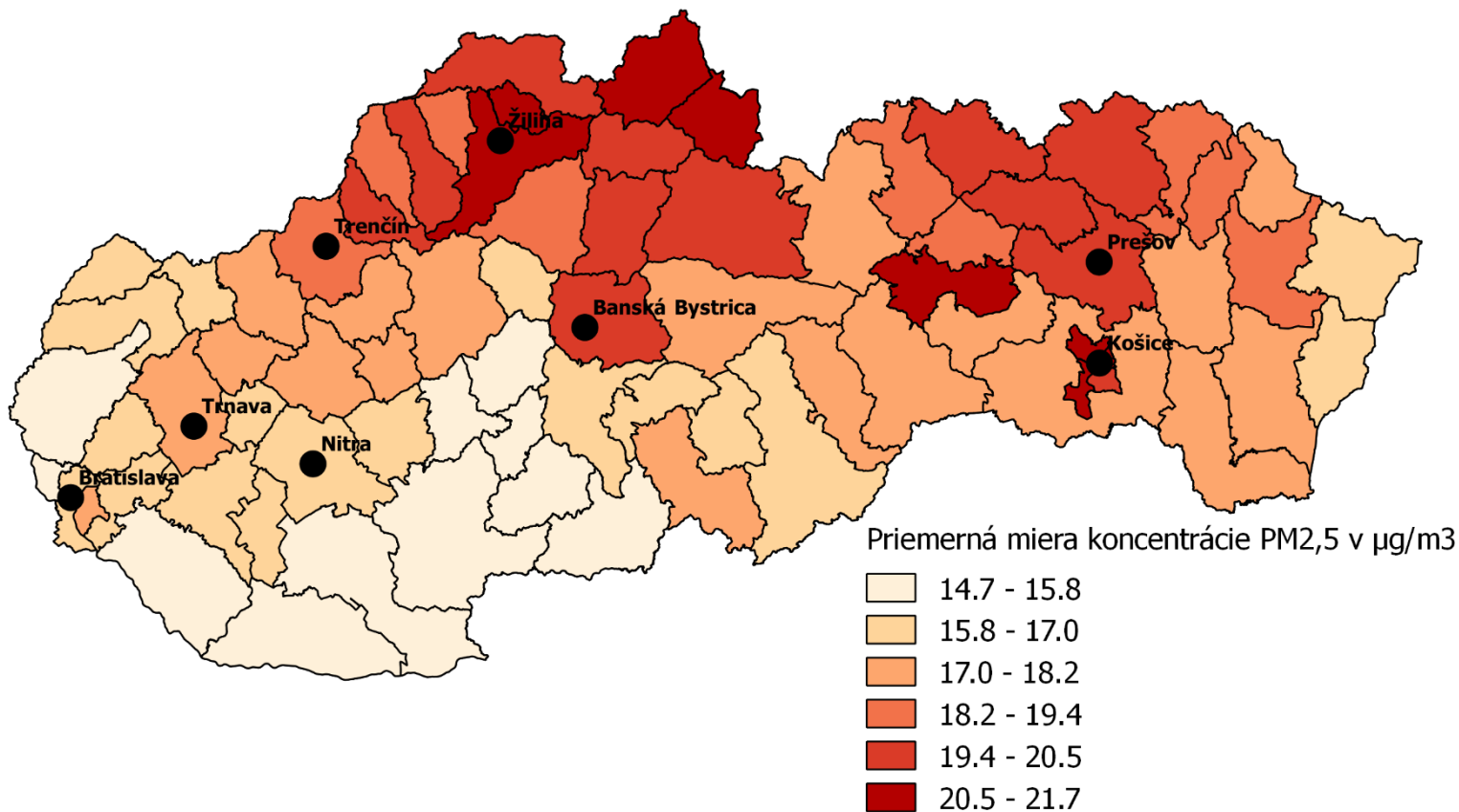

I Zlá kvalita ovzdušia ohrozuje naše zdravie a predstavuje vysoké ekonomické náklady

- Viac ako 3 800 predčasný úmrtí Slovákov bolo z dôvodu vystavenia znečistenému ovzdušiu.
- Súvisiace náklady boli v 2017 podľa OECD vo výške 10 mld. eur

| Každý Slovák je vystavený nebezpečným koncentráciám látok PM_{2,5}

Zdroj: OECD

Ako môžu samosprávy znižovať emisie

- Opatrenia šité na mieru
- Motivovať ľudí využívať čistejšie formy dopravy
 - Obmedzovať vstup do mesta vrátane nákladnej dopravy
 - Poskytovať výhody obyvateľovom bez áut
 - Realizovať zmeny v organizácii dopravy
- Zákaz vykurovať tuhými palivami
- Zvyšovať energetickú hospodárnosť verejných budov (EPC kontrakty)

A treba byť ambiciózny

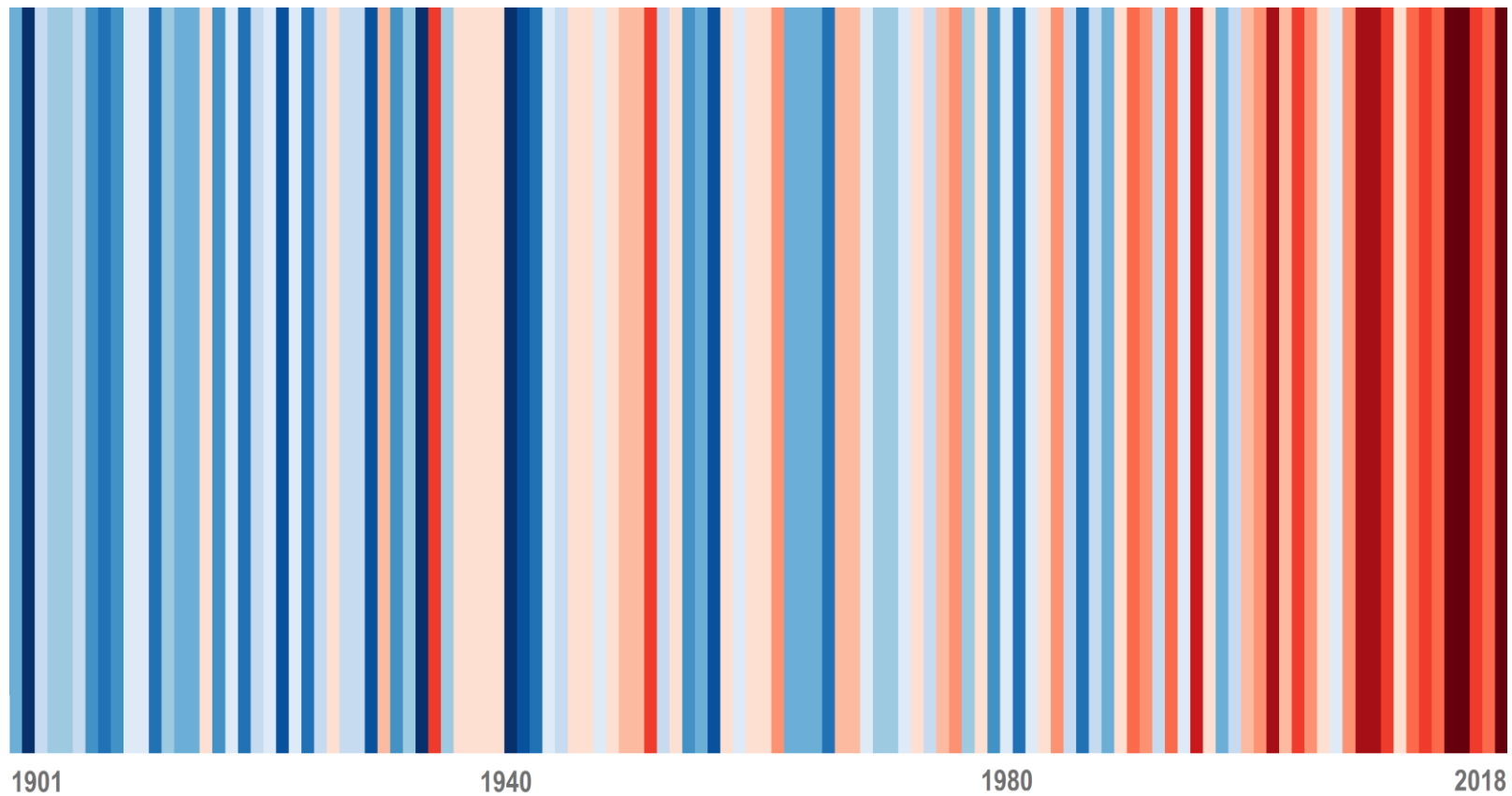
- Dánsky Sonderborg (76 tis. ob.) chce byť zero carbon do roku 2029
- Spoločné rozhodnutie obyvateľov, predstaviteľov mesta a biznisu
- Medzi hlavné opatrenia patrí:
 - Renovácia budov vrátane inštalácie solárnych panelov na strechy
 - Inštalácia tepelných čerpadiel využívajúcich morskú vodu ako zdroj tepla
 - Podpora budovania nabíjačiek pre osobné elektroautá a transformácie mestskej hromadnej dopravy na bioplynové autobusy
 - Vybavenie monitorovacích zariadení na zber dát

**Chceme
sa lepšie prispôbiť
na zmenu klímy**

Zem sa otepľuje, Slovenska sa to týka tiež

Ako sa adaptovať

- Zmenu klímy si uvedomovať pri strategických rozhodnutiach
- Revitalizovať betónové džungle
- Zvyšovať rovnomernosť zelene v mestách vrátane výberu vhodných druhov rastlín a stromov
- Zachytávať dažďovú vodu a dobudovať závlahové systémy
- Šíriť osvetu a vzdelávať

I Aj na Slovensku máme príklady dobrej praxe. Stačí to však?

- Zelený Zvolen pristupuje komplexne k adaptácii na zmenu klímy
 - Vegetačné strecha na autobusovej stanici vo výmere 1000m²,
 - Využívanie dažďovej vody, napr. na splachovanie toaliet na mestskom úrade
 - Budovanie dažďových záhrad a vsakovacích plôch pre zachytávanie vody na území
- Rozvoj zelenej infraštruktúry v mestskej časti Bratislava-Karlova Ves
- Určenie zón bez pesticídov v Trnave a v Nových Zámkoch
- Zachytávanie dažďovej vody v Žiari nad Hronom

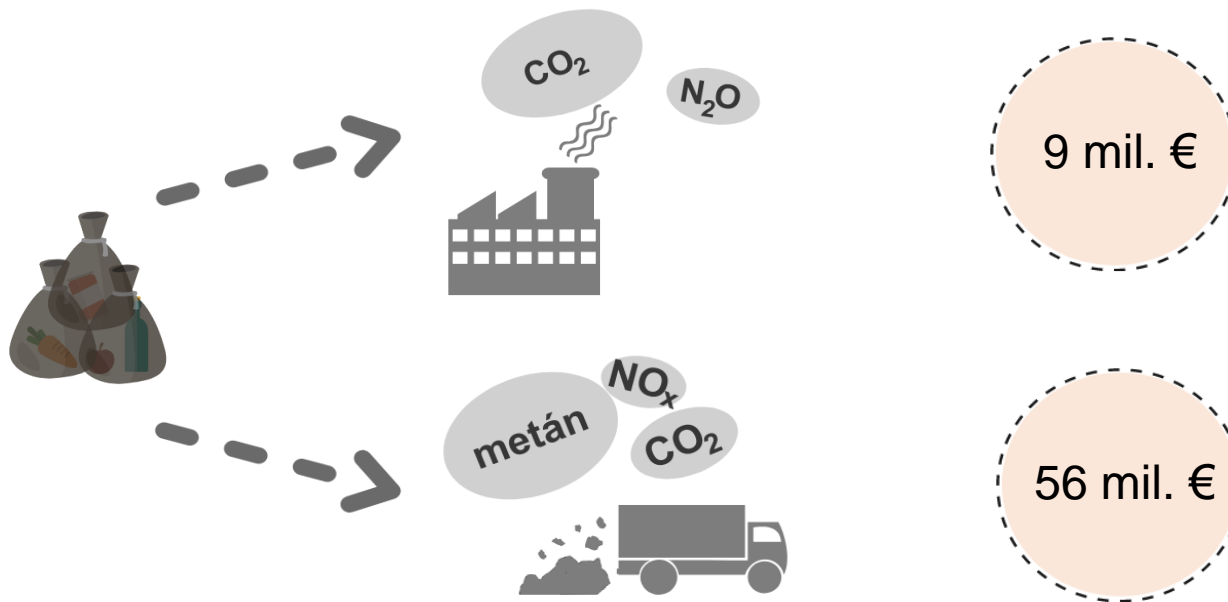

**Chceme obehové
hospodárstvo a
viac recyklovať**

Stále skládkujeme 55% komunálneho odpadu

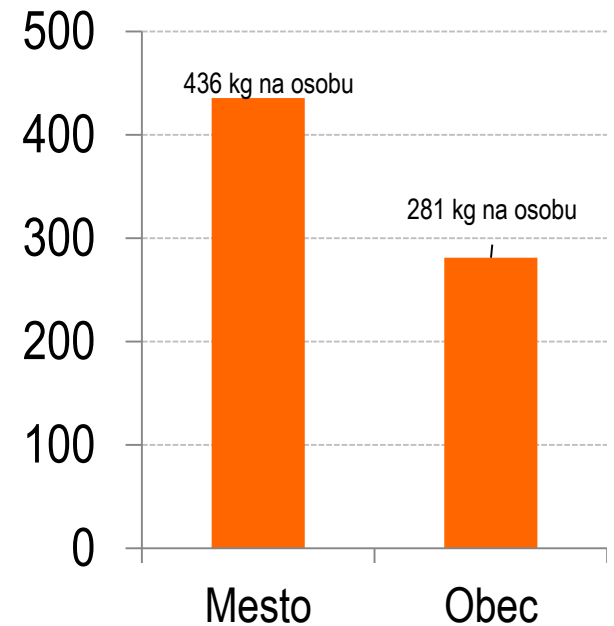
- S ním spojené environmentálne náklady sú vo výške 56 mil. eur ročne a ďalších 9 mil. eur spôsobuje spaľovanie odpadu

I Samosprávy by mali viac motivovať obyvateľov k triedeniu

- Nedotovať poplatky za odpad
- Zaviest' množstvový zber v obciach
 - Množstvový zber má iba necelých 6% slovenských obcí
- Zvyšovať povedomie a vzdelávať
- Bojovať proti vzniku čiernym skládkam
 - Predchádzať vzniku nelegálnych skládok úpravou terénu alebo fyzickými bariérami

V mestách sa vyprodukuje o 55% viac komunálneho odpadu na obyvateľa ako na vidieku

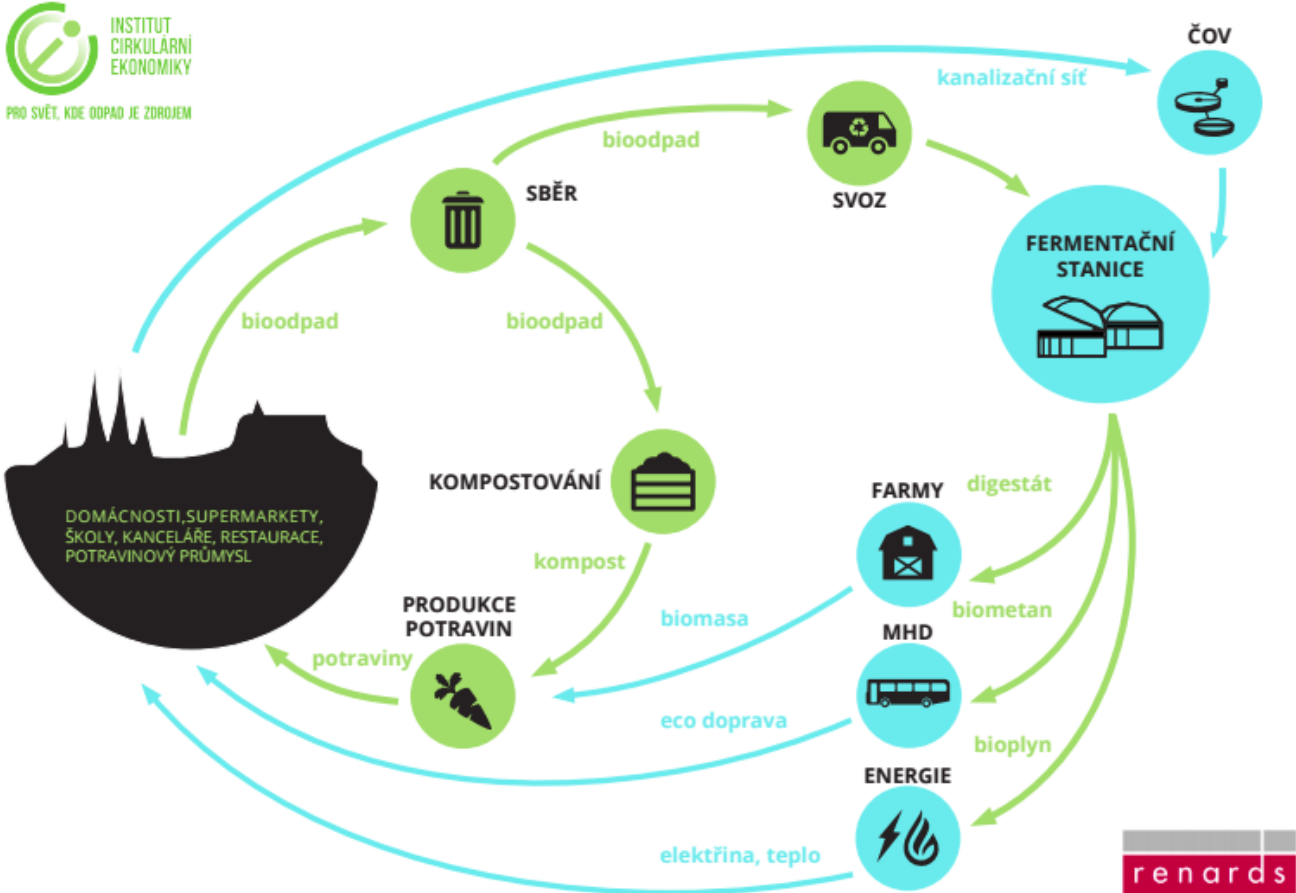
Množstvový zber funguje aj na Slovensku

- Množstvo zmesového odpadu klesne v priemere o 22 % oproti obciam s paušálnym poplatkom
- Zvýšia sa triedenia plastov v priemere o 15 % a skla o 9 %
- Najčastejšie používané systémy na Slovensku sú:
 - kontajnerovo-intervalový zber – 93 obcí
 - žetónový zber – 69 obcí
 - čiarový kód – 5 obcí

Množstvom zberom ušetrí obce i občania

- Moravská obec Prostřední Bečva má 1700 obyvateľov
- Začali s analýzou zberných nádob a v roku 2016 zaviedli množstvový zber.
 - Až 80 % odpadu tvoril odpad, ktorý sa dal vytriediť
- Po prvom roku sa zmesový komunálny odpad znížil o 31% a obci sa podarilo ušetriť okolo 14 000 eur.
- Primátor informoval a vzdelával občanov

Uzavretý cyklus bioodpadov v Brne

Štát by mal nastaviť rámec a stratégiu

- Prijatá Environmentálna stratégia do roku 2030
- **Nastaviť daňový systém**, aby znevýhodňoval škodlivé správanie
 - Uhlíková daň, vyššie poplatky z skládkovanie, či znečistenie ovzdušia
- **Efektívne podporovať** prechod k zelenému a nízkouhlíkovému hospodárstvu
 - Podporovať výmenu kotlov v domácnostiach, rozvoj nízkouhlíkovej dopravy, GPP
- Posilniť princíp znečisťovateľ platí
- Vzdelávať a šíriť osvetu v každom veku

I Kontakty

 Facebook

facebook.com/iep.mzp

 Twitter

twitter.com/iep_slovakia

 LinkedIn

linkedin.com/company/10810516

▪ Web

minzp.sk/iep

martin.halus@enviro.gov.sk 02/5956 2415

